

Nefndarþing Alþingis
Velferðarnefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 9. febrúar 2021

Efni: Umsögn um mál nr 424, frumvarp til laga um breytingu á lögum um slysatryggingar almannatrygginga (atvinnusjúkdómar, miskabætur ofl).

Landssamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna vill koma á framfæri sjónarmiðum sínum í umsögn sinni um frumvarp frá heilbrigðisráðherra til laga um breytingu á lögum um slysatryggingar almannatrygginga nr. 45/2015 (atvinnusjúkdómar, miskabætur ofl.), þingskjal 671, mál 424.

Á Íslandi eru starfandi um 1000 slökkviliðsmenn, af þeim eru rúmlega 400 sem eru í fullu starfi og sinna þá flestir einnig sjúkraflutningum. Þeir einstaklingar sem sinna þessum störfum eru útsettir fyrir starfsumhverfi sem vísindalega hefur verið sannað að auki líkur á heilsubresti þá sérstaklega ákveðnum gerðum krabbameina.

Slökkviliðsmenn eru allt að tvöfalt líklegri til að fá ákveðnar gerðir krabbameina.¹

Landsamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna (LSS) telur brýnt að þeir atvinnutengdu sjúkdómar sem vísindalegar rannsóknir hafa staðfest að slökkviliðsmenn séu útsettir fyrir séu viðurkenndir í lögum og einstaklingum sé tryggður bótaréttur vegna þeirra.

Á vef Alþjóða vinnumálastofnunarinnar ILO er vísað í ritrýnda grein úr Nature² þar sem rýnt er í rannsóknir á atvinnutengdum krabbameinum hjá slökkviliðsmönnum. Einnig hefur Vinnuverndarstofnun Evrópu birt stóra samantekt á rannsóknum á atvinnutengdum krabbameinum³.

LSS skorar á stjórnvöld að rýna niðurstöður þessara rannsókna en einnig LeMasters⁴ rannsóknina sem inniheldur viðamikla tölfræði um einstaka þætti. Mikilvægt er að fara í vinnu við að tryggja að þeir starfsmenn slökkviliða sem greinast með krabbamein

¹ <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1081.4412&rep=rep1&type=pdf>

²

https://labordoc.ilo.org/discovery/fulldisplay/cdi_doaj_primary_oai_doaj_org_article_a8a23368c03d4fce874beadf51099ac4/41ILO_INST:41ILO_V1

<https://www.nature.com/articles/s41598-018-20616-6>

³ <https://osha.europa.eu/en/publications/exposure-carcinogens-and-work-related-cancer-review-assessment-methods>

⁴ Sama rannsókn og í FN 1

sem teljast samkvæmt vísindalegum niðurstöðum starfstengd séu verndaðir samkvæmt lögum þessum.

Á vegum LSS hefur um talsvert skeið verið starfandi Krabbameinsnefnd sem hefur það hlutverk að fylgjast með rannsóknum á málaflokknum á vísindasviðinu og gefið út leiðbeiningar til rekstraraðila slökkviliða um umgengni við búnað og fleira sem forvörn gegn starfstengdum krabbameinum.

Fulltrúar LSS eru reiðubúnir að hitta velferðarnefnd Alþingis til að kynna málið betur.

Virðingarfyllt,

Magnús Smári Smáráson, formaður

Krabbamein

Bjarni Ingimarsson, formaður krabbameinsnefndar LSS

ICELANDIC
FIRE
FIGHTERS
FIGHT CANCER

Slökkviliðsmenn gegn krabbameini

**Landsamband slökkviliðs og
sjúkraflutningamanna**

Þekkt krabbameinsvaldandi efni í reyk sem viðurkennd eru af IARC - International Agency for Research on Cancer

- ✓ **ASBESTOS**
- ✓ **BENZENE**
- ✓ **BENZOPYRENE**
- ✓ **POLYCYCLIC AROMATIC HYDROCARBONS**
- ✓ **DIOXINS**
- ✓ **FORMALDEHYDE**
- ✓ **POLYCHLORINATED BIPHENYLS**
- ✓ **VINYL CLORIDE**

Upptaka efna eykst um 150% fyrir hverja gráðu sem húðhiti eykst

Common Fire Ground Carcinogens

Potentially cancer-causing agents identified with firefighting operations include, but are not limited to:

CHEMICAL	USES
Asbestos*	A heat-resistant fibrous silicate mineral that can be woven into fabrics, and is used in fire-resistant and insulating materials such as brake linings
Arsenic	Arsenic-related compounds and alloys have been used in the manufacture of a wide variety of products including pesticides, wood preservatives, and glass products
Benzene*	Is found in diesel exhaust, furniture wax, and common building materials (e.g., paints, adhesives, etc.)
Benzopyrene*	Is generated as a result of incomplete combustion of organic materials
Polycyclic Aromatic Hydrocarbons*	Is generated as a result of vehicle exhaust and incomplete combustion of wood or other mixed organic materials
Cadmium	Commonly used as a corrosion-resistant plating on steel, to color glass, and to stabilize plastics
Chlorophenols	Some chlorophenols are used as pesticides, in antiseptics, and can be produced during the process of bleaching wood pulp to make paper
Chromium	Chromium compounds are used for chrome plating, in dyes and pigments, in leather tanning, as wood preserving corrosion inhibitors and in textiles
Carbon Monoxide	Carbon monoxide is an odorless, colorless, tasteless gas produced as a result of incomplete combustion
Dioxins*	Commonly released when items containing PVC, such as vinyl flooring, vinyl wallpaper, shower curtains, window frames, electrical equipment and Venetian blinds, are burned
Ethylene Oxide	Found in a variety of detergents, thickeners, solvents, and plastics
Formaldehyde*	Commonly found in cleaning materials and engineered wood base material such as medium density fiberboard (MDF)
Glutaraldehyde	Used in the tanning process of leather, as a component in cleaning agents, and in the production of adhesives and sealants
Hydrogen Cyanide	Used in the manufacture of synthetic fibers
Orthotoluidide	Used in the manufacture of more than 90 dyes and pigments and in synthetic rubbers
Polychlorinated Biphenyls*	Used in electrical equipment (e.g., capacitors), plasticizers, and lubricants
Sulfur Dioxide	Is produced by burning materials containing sulfur, such as household and personal cleaning products
Vinyl Chloride*	Is used to produce PVC and can be found in furniture, upholstery, wall coverings, and housewares

*These agents have been classified as "Carcinogenic to Humans" by either the IARC or EPA.

Forvarnir mikilvægar, óþekkt um áhrif

12 nauðsynleg atriði fyrir slökkviliðsmenn að hafa í huga til að minnka líkur á að fá krabbamein

1. Notað höndsmiðunarmasku þegar þú ert að vinna með smitandi efnum.

2. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

3. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

4. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

5. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

6. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

7. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

8. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

9. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

10. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

11. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

12. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

Lærðsmenn og aðrir starfsmenn slökkviliðsmanna eru á háttum líkans fyrir krabbamein. Þetta er vegna þess að slökkviliðsmenn eru í háttum líkans fyrir krabbamein vegna þess að þeir eru í háttum líkans fyrir krabbamein vegna þess að þeir eru í háttum líkans fyrir krabbamein.

Honeywell
FIRE RESPONSE PRODUCTS
honeywellfireponder.com

Slökkviliðsmenn gegn krabbameini

Krabbamein er ein af þeim hættum sem fylgja starfi slökkviliðsmanna

Plannókir sýna að slökkviliðsmenn eru líklegri en aðrir til að fá eftirfarandi tegundir krabbameina

1. Krabbamein í halsi (1.000 á 100.000)

2. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

3. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

4. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

5. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

6. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

7. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

8. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

9. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

10. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

11. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

12. Krabbamein í höfði (1.000 á 100.000)

Lærðsmenn og aðrir starfsmenn slökkviliðsmanna eru á háttum líkans fyrir krabbamein. Þetta er vegna þess að slökkviliðsmenn eru í háttum líkans fyrir krabbamein vegna þess að þeir eru í háttum líkans fyrir krabbamein.

Honeywell
FIRE RESPONSE PRODUCTS
honeywellfireponder.com

12 nauðsynleg atriði fyrir slökkviliðsmenn að hafa í huga til að minnka líkur á að fá krabbamein

1. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

2. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

3. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

4. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

5. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

6. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

7. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

8. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

9. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

10. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

11. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

12. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

Honeywell
FIRE RESPONSE PRODUCTS
honeywellfireponder.com

12 nauðsynleg atriði fyrir slökkviliðsmenn að hafa í huga til að minnka líkur á að fá krabbamein

1. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

2. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

3. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

4. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

5. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

6. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

7. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

8. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

9. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

10. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

11. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

12. Notað alinn þessum til að tryggja að þú ert ekki að taka inn efni.

Honeywell
FIRE RESPONSE PRODUCTS
honeywellfireponder.com

Í Kanada, Bandaríkjunum og Ástralíu er löggjöf sem tryggir að ákveðin krabbamein séu tend starfi slökkviliðsmanna

ERT ÞÚ HREINN?

Slökkviliðsmenn eru allt að tvisvar sinnum líklegri til að fá krabbamein
Skitugur eldgalli eykur hættuna á krabbameini

ÞEKKIR ÞÚ ÁHÆTTUÁUKNINGUNA?

121% Ristilkrabbamein	114% Hvítblæði	131% Sortuæxli
128% Blöðruhálskirtils- krabbamein	103% Non-Hodkin's eitlkrabbamein	103% Krabbamein í heila
139% Húðkrabbamein	202% Eistnakrabbamein	153% Mergæxli

HUGSAÐU UM HEILSUNA OG VERTU HREINN!

 Slökkviliðsmenn gegn krabbameini

 Landsamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna

Listi yfir 12 krabbamein, Réttindatími er starfstími uns sönnunarbyrði snýst við.

	Siúkdómur	Réttindatími
1	Aðalstaðsetning krabbamein í heila.	5 ár
2	Aðalstaðsetning þvagblöðrukrabbamein.	15 ár
3	Aðalstaðsetning nýrnakrabbamein.	15 ár
4	Aðalstaðsetning eitilfrumukrabbamein(Non Hopk).	15 ár
5	Aðalstaðsetning hvítblæði.	5 ár
6	Aðalstaðsetning brjóstakrabbamein.	10 ár
7	Aðalstaðsetning eistnakrabbamein.	10 ár
8	Mörg sortuæxli.	15 ár
9	Aðalstaðsetning blöðruhálskirtils-krabbamein.	15 ár
10	Aðalstaðsetning eggjastokka-krabbamein.	15 ár
11	Aðalstaðsetning ristil- og endaparms-krabbamein.	15 ár
12	Aðalstaðsetning vélindakrabbamein.	25 ár

Alþjóleg krafa

Mikilvægt að slökkviliðsmenn fái ákveðnar tegundir krabbameins viðurkennd sem starfstengdan sjúkdóm

Winnipeg – um 1.300 slökkviliðsmenn í fullu starfi

❖ **2-3 greinast á hverju ári með starfstengt krabbamein**

Ísland – um 320 slökkviliðsmenn í fullu starfi

❖ **Áætlað að 1 greinist 3 hvert ár**

Kostnaðaraukning í Edmonton var óveruleg

Slökkviliðsmenn gegn krabbameini

**ICELANDIC
FIRE
FIGHTERS
FIGHT CANCER**

Öryggi og aðbúnaður

- Tryggingasjóður LSS
- Almenn sjúkratrygging
- Lögreglan tryggð skv. skaðabótalögum
- **Krabbamein skilgreint sem atvinnusjúkdómur**